

Ljungby kommun

Rektorn vid Astradskolan 1

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Astradskolan 1
i Ljungby kommun

Tillsyn i Astradskolan 1

Skolinspektionen genomför tillsyn i Ljungby kommun under hösten 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Astradskolan 1 besöktes av Skolinspektionen den 26 och 27 augusti 2014.

Fakta om skolenheten

Astradskolan tillhör skolområde öster/norr i Ljungby. Det är en skola med 489 elever som omfattar förskoleklass och årskurserna 1 – 9 samt fritidshem. Astradskolan är uppdelad i två skolenheter, Astradskolan 1 och Astradskolan 2. Vid tillfället för tillsynen omfattar Astradskolan 1 förskoleklass och årskurserna 1-7 medan Astradskolan 2 omfattar årskurserna 8 och 9. Skolenheterna leds av varsin rektor.

Astradskolan 1 redovisar måluppfyllelsen för årskurs 3 i matematik, svenska och svenska som andraspråk för åren 2009 – 2013. Måluppfyllelsen för dessa ämnen har varierat under dessa år. Av skolans statistik kan utläsas, att andelen elever som har nått de nationella kunskapskraven i matematik vid läsårets slut varierar mellan som högst 92 procent (2011) och lägst 46 procent (2013). I ämnet svenska är resultatet som högst 82 procent (2011) och som lägst 71 procent (2009). I ämnet svenska som andraspråk är resultatet som högst 100 procent (2010) och som lägst 67 procent (2009). Vad gäller de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena så redovisar skolan inga resultat för åren 2009 – 2011. Av redovisad statistik för år 2012 framgår att 100 procent av eleverna uppnådde kunskapskraven i dessa ämnen. För år 2013 är resultatet 100 procent i de naturorienterande ämnena medan 93 procent av eleverna uppnådde kunskapskraven i de samhällsorienterande ämnena.

Resultat årskurs 6

Nationell statistik för resultat på de nationella ämnesproven 2013 visar att den genomsnittliga provbetygspoängen för svenska är 12,6 poäng, matematik 14,1 poäng, engelska 15,9 poäng, kemi 16,4 och samhällskunskap 16,2.

När det gäller resultaten för årskurs 6 varierar den genomsnittliga betygspoängen i de olika ämnena år 2013 mellan 12,4 poäng och 16,4 poäng där lägst resultat redovisas i hem-och konsumentkunskap och högst i samhällskunskap. Samtliga elever har betyget A - E i alla redovisade ämnen i den nationella statistiken.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att Astradskolan är en skola där intervjuade elever upplever att relationerna mestadels är goda mellan elever såväl som mellan elever och personal. Vi möts vid tillsynsbesöken av kompetent och engagerad personal samt rektorer som har goda kunskaper om styrdokumentet och ger intrycket av att måna om sina verksamheter. Av tillsynen framgår vidare att det finns en medvetenhet hos såväl ledning som personal om de utvecklingsområden tillsynen pekar på samt att ett arbete för att förbättra och stärka processerna inom dessa områden redan pågår. Det är emellertid viktigt att rektorerna fortsätter och förstärker arbetet med att involvera personalen i det systematiska kvalitetsarbetet.

Tillsynen visar att Astradskolan 1 i större utsträckning behöver se till att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Det framgår också att elevernas inflytande kan bli bättre, främst avseende undervisningens innehåll, men också vad gäller det formella inflytandet i form av fungerande forum för samråd. Vidare framkommer att alla elever i behov av särskilt stöd inte får sina behov tillgodosedda och att organisationen kring arbetet med särskilt stöd behöver förbättras. Det framgår också av tillsynen att behovet av studiehandledning på modersmålet är mycket större än det som tillgodoses, vilket uppges leda till stora svårigheter för de nyanlända eleverna att följa den ordinarie undervisningen. Det framkommer också i tillsynen att det saknas kartläggningsmaterial och metoder för att utreda de nyanlända elevernas kunskaper i de olika ämnena vilket, tillsammans med bristande möjligheter att kommunicera, uppges medföra att de nyanlända eleverna stannar upp i sin kunskapsutveckling. Mot denna bakgrund är det angeläget att huvudman och skola skyndsamt vidtar åtgärder för att säkerställa att nyanlända elever ges den utbildning de har rätt till och att den undervisning de får utgår från deras behov och förutsättningar.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ljungby kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 15 januari 2015 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Ljungby kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.
- Se till att lärarna tar hänsyn till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Motivering

Enligt läroplanen ska rektor se till att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Vidare framgår att lärarna ska ta hänsyn till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Samordning av ämnesområden

Det framgår av elevintervjuer att det varierar i vilken omfattning man arbetar med projekt och teman som omfattar mer än ett ämne. I lärarintervjuerna framkommer några goda exempel på samordning av ämnesområden, men det framgår också att det inte sker i så stor utsträckning som man hade önskat. Vidare framkommer av lärarintervjun att man upplever att det skulle behöva avsättas mer tid för planering av sådana samarbeten så att det inte, såsom ofta i dagsläget, stannar vid att man konstaterar inom vilka ämnesområden man skulle kunna samverka. Bilden bekräftas av rektor som uppger att de har gjort vissa insatser för att bli bättre på det, att lärarna i början och slutet av läsåret beretts möjlighet att sitta tillsammans och titta på möjliga samverkansområden samt att vissa gör detta bra, men att man är olika långt framme i detta arbete. Resultatet av den enkät som den pedagogiska personalen fått fylla i inför tillsynen stärker också bilden av att samordning av ämnesområden är ett utvecklingsområde då enkäten indikerar ett lägre värde inom detta område än både medelvärdet för övriga skolor inom kommunen samt medelvärdet för samtliga skolenheter som deltagit i enkätomgången.

Individanpassning

Tillsynen visar att man i Ljungby kommun valt ett system för mottagande av nyanlända elever i skolan som innebär att eleverna går direkt ut i klass från första dagen i skolan. Av samtliga intervjuer med såväl elever, lärare som rektor framgår att det upplevs svårt att få detta system att fungera på ett bra sätt i praktiken. Intervjuade lärare uppger att det finns få studiehandledare att tillgå och inte i alla relevanta språk. Man menar vidare att de barn som kommer till skolan ofta har varit med om mycket och har speciella behov som behöver mö-

tas, vilket är svårt när man inte kan kommunicera med varandra. Det framgår vidare att det saknas material för kartläggning av elevernas kunskaper samt anpassat material som eleverna kan arbeta med i olika ämnen. Utan kartläggning upplevs det svårt att möta elevernas behov, vilket uppges resultera i att eleverna inte kommer vidare i sin kunskapsutveckling. Det framgår också av lärarintervjuerna att de inte har fått någon relevant fortbildning för att kunna möta dessa elever på ett bra sätt. Av elevintervjuer framgår vidare att det ibland läggs ett stort ansvar på de elever som talar samma språk som den nyanlända eleven att översätta vad lärarna säger, något som bekräftas av intervjuade lärare. Rektor bekräftar att det är en svår situation och uppger att det i hög utsträckning saknas studiehandledare samt att det inte finns några riktlinjer från kommunens sida angående arbetet med de nyanlända eleverna, annat än att uppdraget måste lösas.

Mot bakgrund av ovanstående behöver undervisningen i olika ämnesområden samordnas i högre utsträckning. Vidare behöver undervisningen anpassas så att hänsyn tas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Författning

1 kap. 4 § skollagen, 3 kap. 3 § skollagen, Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Ljungby kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande över undervisningens innehåll.
- Se till att det vid skolenheten finns ett eller flera forum för samråd med eleverna.

Motivering

Av skolförfattningarna framgår att eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hållas informerade i frågor som rör dem. Av skollagen framgår att det vid varje skolenhet ska finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna där frågor som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för eleverna ska behandlas. Vidare framgår att inom ramen för detta eller dessa forum ska eleverna informeras om förslag till beslut i sådana frågor som ska behandlas där och ges tillfälle att komma med synpunkter innan beslut fattas. Skollagen anger att det är rektor som ansvarar för att det finns forum för samråd och för att informations- och samrådsskyldigheten enligt ovan fullgörs.

Under elevintervjuerna framkommer uppgifter om att det varierar i vilken grad eleverna ges inflytande över undervisningen innehåll, framför allt i årskurserna 4-7. Eleverna ger något exempel där de menar att de får ett sådant inflytande, men i övrigt menar de att de mest får inflytande över på vilket sätt de ska redovisa sitt arbete. Av lärarintervjuerna framgår att elevinflytande över innehållet förekommer i större utsträckning i årskurserna F-3 men att det upplevs svårare i årskurserna 4-7 att ge eleverna inflytande över innehållet, särskilt om man har många elever i klassen. Det framgår vidare att eleverna ofta ges inflytande över arbetssätt men att man diskuterar i arbetslagen hur man ska få till inflytande över innehåll. Rektor bekräftar elevers och lärares bild av att det varierar om och i vilken grad eleverna ges inflytande över undervisningens innehåll och uppger att detta är ett utvecklingsområde som skolan behöver arbeta vidare med.

Av elevintervjuerna framgår att eleverna i årskurserna 1-3 har fungerande klassråd men att det i årskurserna 4-7 varierar i vilken utsträckning man har klassråd där eleverna ges möjlighet att diskutera och föra fram synpunkter som rör verksamheten och som de upplever vara av vikt. Av lärarintervjuerna framgår att elevrådsverksamheten fungerar för de yngre eleverna, men behöver styras upp i årskurserna 4-6. Rektor bekräftar i intervjun att såväl klassråd som elevrådsverksamhet behöver styras upp för de äldre eleverna.

Mot denna bakgrund behöver åtgärder vidtas för att säkerställa att eleverna ges ett reellt inflytande över undervisningens innehåll i samtliga ämnen. Vidare behöver åtgärder vidtas för att se till att det vid skolenheten finns ett eller flera fungerande forum för samråd med eleverna.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

4 kap. 13 § skollagen

Trygghet och studiero

Bedömning

Ljungby kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att ordningsregler finns och har utarbetats under medverkan av eleverna samt följs upp vid skolenheten.

Motivering

Enligt skollagen ska det finnas ordningsregler som har utarbetats under medverkan av eleverna och som följs upp vid skolenheten.

Intervjuade elever uppger att det på skolan finns fem övergripande ordningsregler som handlar om hur man ska vara mot varandra. Dessa regler uppges ha funnits sedan länge på skolan och det är för eleverna okänt hur de har tagits fram. Eleverna uppger vidare att de inte heller har fått vara med och tycka till om dessa regler. Det framgår också av elevintervjuer att det varierar mellan olika lärare hur dessa regler tolkas och i vilken utsträckning lärarna ser till att de efterlevs. Lärare och rektor bekräftar att de ordningsregler som finns är gamla och att de inte har utarbetats under medverkan av eleverna. Av lärarintervjuer framgår också att samsynen kring hur ordningsreglerna ska tolkas och efterlevas är ett utvecklingsområde.

Mot bakgrund av ovanstående ska rektor se till att det finns ordningsregler som har utarbetats under medverkan av eleverna och som följs upp vid skolenheten.

Författning

5 kap. 5 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Ljungby kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att eleverna får det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver.
- Se till att skolan ger studiehandledning på modersmålet till de elever som har behov av det.

Motivering

Enligt skollagen ska en elev ges särskilt stöd om en utredning visar att eleven är i behov av ett sådant stöd. Vidare framgår av skolförordningen att studiehandledning på modersmålet ska ges till elever i behov av det.

Det framgår av intervju med elevhälsan att det finns elever i behov av särskilt stöd som inte får sina behov tillgodosedda. Det uppges vidare att speciallärarna nog har svårt att räkna till och att mer handledning och fortbildning av pedagoger behövs för att dessa ska kunna möta elevers särskilda behov i klassrummet. Elevhälsan menar också att det behövs en tydligare ansvarsfördelning i arbetet med särskilt stöd och en "spindel i nätet" i varje ärende. Intervjuade lärare bekräftar att det finns elever som inte får det särskilda stöd som en utredning visat att de behöver och uppger också att ansvarsfördelningen rörande vem som ska göra vad ibland är otydlig. Det framgår också att speciallärarna uppfattas ha svårt att räkna till. Rektorsintervjun bekräftar bilden samt att det finns ett stort behov av mer handledning. Det framgår också att det från och

med den här terminen finns en speciallärare som är ansvarig för att fördela lärarresurserna så att det ska bli tydligare vem som är ansvarig för att åtgärderna genomförs.

Vad gäller studiehandledning på modersmålet så framgår det av intervjuer med såväl elevhälsan, lärare som rektor att det finns elever i behov av studiehandledning på modersmålet som inte får sina behov tillgodosedda.

Mot bakgrund av ovanstående behöver huvudman och rektor se till att alla elever får det särskilda stöd som en utredning har visat att de behöver. Åtgärder behöver också vidtas för att säkerställa att alla elever i behov av studiehandledning på modersmålet får sina behov tillgodosedda.

Författning

3 kap. 8 § skollagen, Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

5 kap. 4 § skolförordningen

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Maria Nyman
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.